

Duurzame landbouw –
Gezond voedsel - Vitaal platteland

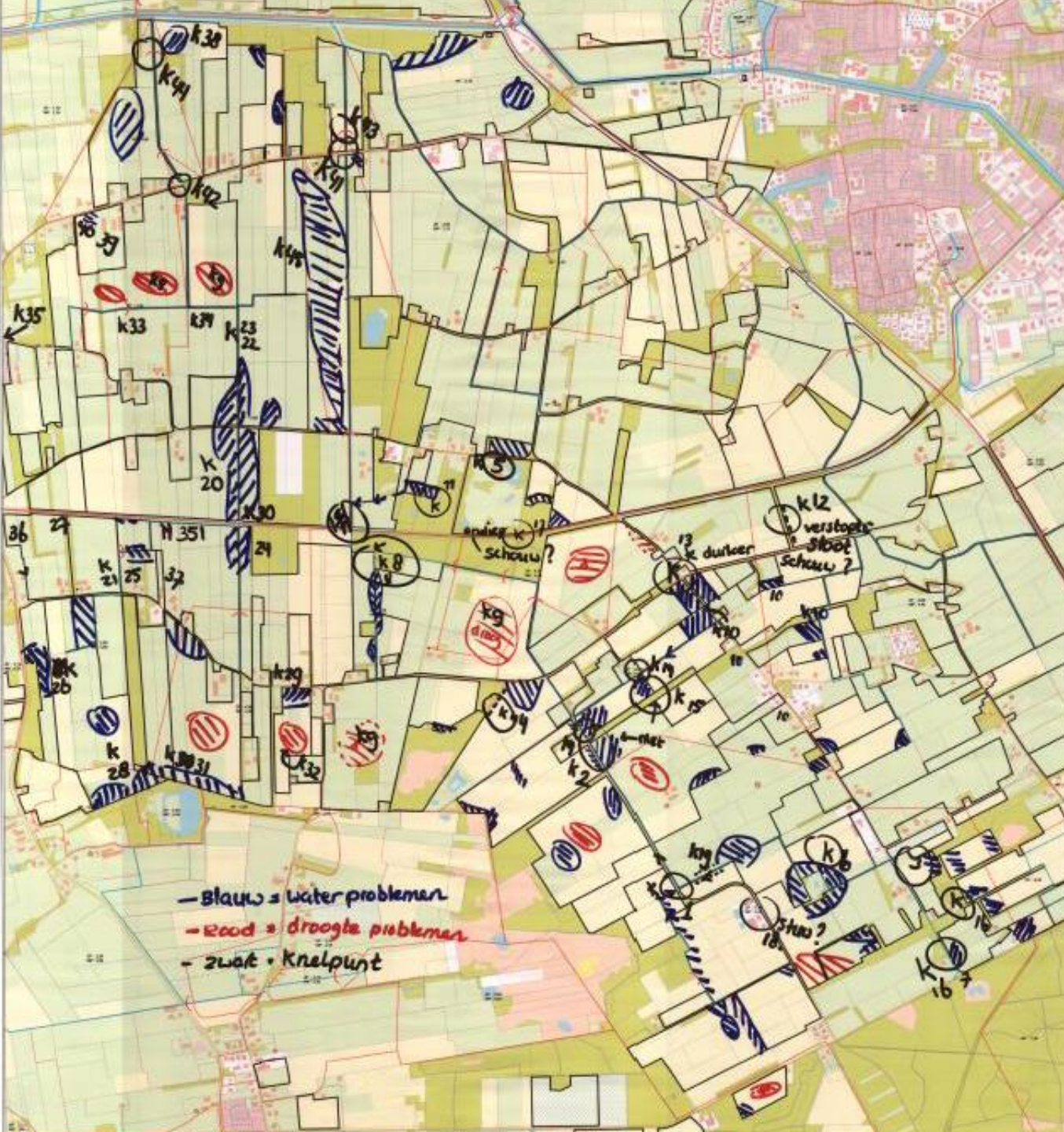

Vorbij de Pilot

Wim Dijkman

7 december 2016

Gebiedskennis cruciaal

De nationale Adviescommissie Water heeft dit jaar geadviseerd om de KRW verder gebiedsgericht in te gaan vullen. Hier in de Harken is daar een goed voorbeeld van. De essentie is dat kennis van het systeem in theorie en praktijk bij elkaar wordt gebracht. Deze kaart geeft dat mooi weer.

Energieke samenleving

Het heft voor de oplossingen meer in handen geven van de ondernemers past in het concept van de Energieke Samenleving.

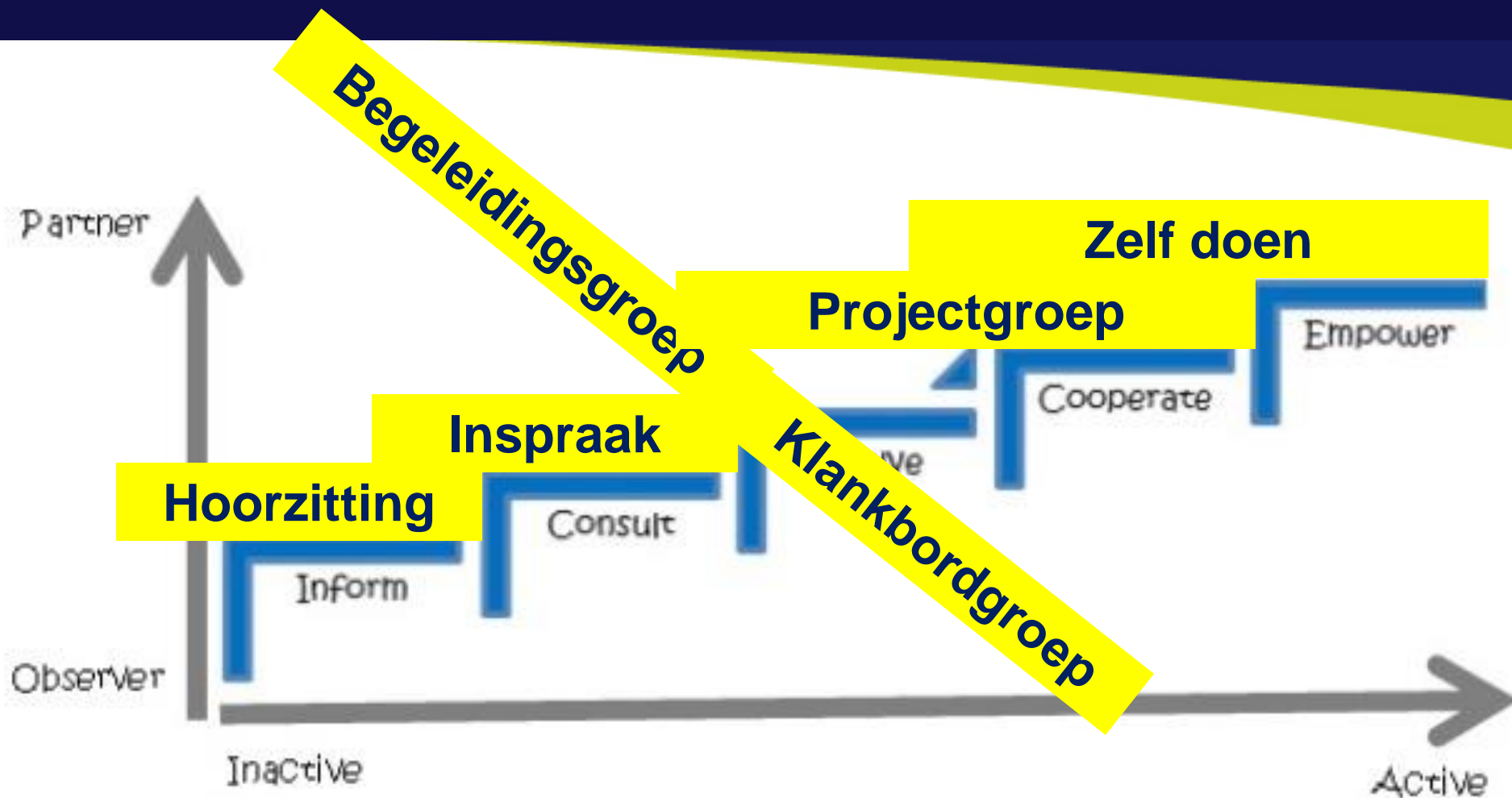
Dat betekent een overheid die niet langer top down stuurt, het overlaat aan het gebied. Dat voelt voor het gebied goed en tegelijkertijd spannend. Hoe organiseer je dat samen, waar moet je precies uitkomen? Het is als het waden door een rivier waarbij je vooraf niet altijd de stenen ziet liggen, waar je je aan gaat stoten.

Voor de overheid betekent het aansluiten bij wat mensen beweegt, waar energie op zit en van daaruit verder werken, niet zeker wetend of dan wel alle doelen voldoende worden behaald.

Voor een waterschap is dit extra spannend. Waterschappen zijn functionele democratieën en ondernemers en andere belangen groeperingen neigen ernaar om wel functies en de invullingen daarvan ter discussie te stellen

Niveaus van participatie

Op het moment dat de ondernemers meer zelf mogen gaan doen, wordt het spannend. Niet alleen zeggen wat je niet wilt, maar ook wat je **WEL** wil. Dan kom je in de *zelf doen* mode te staan. Weg van begeleidings- en klankbordgroepen met hun onduidelijke status en waar je als boer al snel in de minderheid bent, tegenover vaak betaalde belangen behartigers van andere organisaties, zoals van natuur. Zelf doen kost meer tijd, schept verplichtingen en geeft uiteindelijk voldoening.

Samen verantwoordelijk

- **Meer partners**
- **Luisteren naar elkaar**
- **Interesse in elkaar**
- **Brengen en halen**
- **Ongewisse uitkomst**
- **Ankers**
 - **Vertrouwen**
 - **Eigendom**
 - **Bestuurlijk betrokken**
- **Parallel proces: gebied en institutioneel**

Voor de gebiedsontwikkeling betrek je meer partners om er zeker van te zijn dat je de doelen (en dus belangen) van iedereen goed in beeld hebt.

Het is essentieel dat je gelijkwaardig naast elkaar zit, interesse in elkaar hebt en naar elkaar luistert. In een gebiedsproces is het brengen en halen. Die houding is belangrijk.

De start en de organisatie van het proces is spannend. Er zijn geen vastgestelde kaders en regels waarlangs je gaat werken.

Je doet het al werkende weg: wat is er nodig om daar in te stappen: in de eerste plaats vertrouwen. In de tweede plaats blijf je baas over jouw eigen land en bedrijf. Daarnaast helpt het als je ook bestuurlijke betrokkenheid organiseert.

In de praktijk van samenwerken tussen overheid, landbouw en natuur, zien wij dat de perceptie van de landbouw is dat zij minder invloed heeft dan overheid en natuur. Omgekeerd leeft dat gevoel niet.

Vertrouwen creëren en vasthouden

- Wat denkt die ander over mij
- Wat vinden wij echt van elkaar
- Wat zijn je eigen waarden
- Welke waarden deel je
- Feiten zijn onbelangrijk
- Bij jezelf neerleggen (geen heg)
- Wat kun jij de ander bieden
- Brengen en halen
- Balans
- Kwetsbaar durven zijn
- Veilige omgeving

VERTROUWEN

ALS JE ALLES
LOSLAAT

HEB JE
TWEE HANDEN VRIJ

OM DE TOEKOMST
TE GRIJPEN

Loesje

Samen verantwoordelijk

Gebiedsaanpak

```
graph TD; A[Gebiedsaanpak] --> C[Democratisch legitimeren]; B[Institutioneel overleg] --> C;
```

The diagram consists of three dark blue rounded rectangular boxes with yellow text. The box 'Gebiedsaanpak' is at the top left. The box 'Institutioneel overleg' is at the bottom left. The box 'Democratisch legitimeren' is on the right side. A curved arrow points from 'Gebiedsaanpak' to 'Democratisch legitimeren'. Another curved arrow points from 'Institutioneel overleg' to 'Democratisch legitimeren'. A thick yellow-green wavy line is at the top of the slide.

Democratisch legitimeren

Institutioneel overleg

Samen verantwoordelijk

- De twee sporen benadering betekent dat in het gebied mensen met elkaar in gesprek gaan over doelen en maatregelen;
- Zij hebben de vrijheid met onorthodoxe voorstellen te mogen komen.
- Het is belangrijk om de Landing van die voorstellen in het institutionele overleg goed voor te bereiden.
- Daarom naast het gebiedsproces, een institutioneel overleg met (bestuurlijke) vertegenwoordigers van belanghebbenden. Doordat in het Gebiedsproces van alles gebeurt (zit energie op) kunnen de institutionele partners ook meer bewegen. Tegelijkertijd vormt het institutionele betrokkenheid ook een achter-vang, het dient als morele steun.
- Het gebiedsproces werkt binnen de doelen van de institutionele partners. Die doelen zijn de randvoorwaarden voor het gebiedsproces. Deze worden wel piketpalen genoemd. Tegelijkertijd moeten die niet in beton zijn gegoten.
- Wat op het ene niveau (b.v. Bestuur waterschap) een doel is, kan voor het andere niveau (b.v. Het gebied) een randvoorwaarde zijn waaraan zij eigen doelstellingen toevoegen. De Delta commissaris heeft ook met dit principe gewerkt
- Trekkerschap in gebiedsproces: kan dat een van de partijen zijn? Ja, mits belang en omgaan daarmee onomstreden is, er dus vertrouwen is. Is dat niet het geval, dan wordt het lastig en kun je terugvallen op een extern iemand.

Verankeren

- Voorbij de pilot ..
- Waar: in mensen hier
- Laat het zien (story telling)
- Koffie drinken
- Nooit af

